

Хмельницький національний університет
Факультет технологій і дизайну
Кафедра дизайну

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
перший (бакалаврський)
Освітній рівень

ІЛЮСТРУВАННЯ ТА ВЕРСТКА ЗБІРКИ ПОЕЗІЙ ВАСИЛЯ СИМОНЕНКА

Галузь знань 02 Культура і мистецтво
Шифр і назва галузі знань
Спеціальність 022 Дизайн
Шифр і назва спеціальності

Шифр ДРДЗ. 2021067.03.03.00.ПЗ

Виконала: студентка 4 курсу, група ДЗН-21-3 Вікторія ГАЮР

Керівник: старший викладач Юлія БАЙРАК

Нормоконтролер: кандидат техн. наук, доцент Лариса КРАСНЮК

До захисту допускаю:
Зав. кафедри дизайну

 Ельвіра БАЗИЛЮК

12 червня 2025 р.

Хмельницький національний університет

(повне найменування навчального закладу)

Факультет технології та дизайну

Кафедра дизайну

Освітній рівень перший (бакалаврський)

Галузь знань 02 Культура і мистецтво
(шифр і назва)

Спеціальність 022 Дизайн
(шифр і назва)

Освітня програма Дизайн

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувачка кафедри дизайну

Ельвіра БАЗИЛЮК
10.02 2025 року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ**

перший (бакалаврський)
Освітній рівень

Гаюр Вікторія Сергіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Ілюстрування та верстка збірки поезій Василя Симоненка

Керівник роботи старший викладач Байрак Юлія Олександрівна
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затвержені наказом вищого навчального закладу від « 7 » лютого 2025 р., № 23

2. Строк подання студентом закінченої роботи 14 червня 2025 р.

3. Вихідні дані до роботи об'єкт проектування – збірка поезії, призначення збірника – літературне видання для широкого загалу, автор – Василь Симоненко, назва збірника – «Збірка поезії»

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

Вступ

Розділ 1 – Обґрунтування вихідних даних до проектування об'єкта

Розділ 2 – Ретроспектива теми

Розділ 3 – Творча розробка дизайну об'єкта проектування

Висновки

Додатки

5. Перелік графічного матеріалу 1 банер 150x200 см

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-

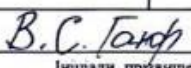
7. Дата видачі завдання 07.02.2025

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Вибір тем та формування вихідних даних	07.02 – 20.02	
2	Аналіз та обґрунтування вихідних даних до проєктування об'єкта	10.02 – 01.03	
3	Оформлення розділу 1	10.02 – 01.03	
4	Збір матеріалів та виконання ретроспективи теми	02.03 – 01.04	
5	Оформлення розділу 2	02.03 – 01.04	
6	Творча розробка дизайну об'єкта проєктування та опрацювання ескізної пропозиції	02.04 – 15.05	
7	Оформлення розділу 3	26.04 – 15.05	
8	Формулювання висновків	16.05	
9	Оформлення додатків	17.05 – 24.05	
10	Друк та виготовлення рекламно-інформаційних матеріалів	25.05 – 30.05	
11	Допуск до кваліфікаційної роботи керівником	28.05 – 30.05	
12	Нормоконтроль кваліфікаційної роботи	04.06	
13	Перевірка на антиплагіат	07.06	
14	Допуск результатів проєктування до захисту	09.06	
15	Рецензування кваліфікаційної роботи	11.06 – 14.06	
16	Оформлення презентації результатів проєктування, підготовка доповіді	07.06 – 14.06	
17	Захист кваліфікаційної роботи	18.06	

Студент

(підпис)

Ініціали, прізвище

Керівник роботи

(підпис)

Ініціали, прізвище

АНОТАЦІЯ

до дипломної роботи першого бакалаврського освітнього рівня на тему:
«Ілюстрування та верстка збірки поезій Василя Симоненка»

студентки групи ДЗН-21-3 Гаюр В.С.,
керівник — старший викладач Байрак Ю.О.

Обсяг пояснювальної записки – 51с., 29 ілюстрацій, 5 додатків, 24 джерела.

КНИЖКОВА ГРАФІКА, ВЕРСТКА, ВЛАСНИЙ СТИЛЬ, ІЛЮСТРАЦІЇ,
ПОЕТИЧНА ЗБІРКА, ДИЗАЙН, ВАСИЛЬ СИМОНЕНКО, ГРАФІЧНИЙ
ДИЗАЙН, ШРИФТ, ТИПОГРАФІЯ

У кваліфікаційній роботі досліджується ілюстрування та верстка збірки поезії українського письменника Василя Симоненка. Розглядаються основні принципи та концепції створення поетичних збірок, аналізуються сучасні підходи до структури та елементів книжкової графіки. На основі ретроспективного огляду розвитку книжкової графіки та дослідження ілюстрацій до віршованих творів в Україні, розроблено макети та варіанти дизайну сторінок збірника. Обґрунтовано головну ідею та концепцію верстки, що включає використання монохромних кольорів, з акцентними (помаранчевими та жовтими), що підсилюють моменти вірша, та чорних ліній.

04.06.2025
(дата)

(підпис розробника)

ЗМІСТ

С.

Вступ.....	5
1 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИХІДНИХ ДАНИХ ДО ПРОЄКТУВАННЯ.....	7
1.1 Характеристика об'єкта проєктування	7
1.1.1 Характеристика та види книг	7
1.1.2 Аналіз прикладів оформлення книг	10
1.2 Аналітичне дослідження вимог до дизайну об'єкта	14
1.3 Вимоги до книжкових видань.....	17
1.4 Вплив технологічних змін на оформлення книг.....	18
2 РЕТРОСПЕКТИВА ТЕМИ.....	20
2.1 Історичний огляд ретроспективи дизайну об'єктів обраного напрямку (минулих і сучасних)	20
2.2 Огляд досягнень відомих художників-графіків і дизайнерів, що працювали над подібною темою	26
3 ТВОРЧА РОЗРОБКА ДИЗАЙНУ ОБ'ЄКТА ПРОЄКТУВАННЯ.....	28
3.1 Вибір та обґрунтування концепції дизайну об'єкта проєктування	28
3.2 Розробка макетів та варіантів дизайну сторінок збірника.....	32
3.3 Обґрунтування розробки головної ідеї дизайну об'єкта проєктування.....	34
Висновки	38
Перелік джерел посилань	40
Додаток А Банер.....	43
Додаток Б Класифікація книг.....	44
Додаток В Розроблені ілюстрації	46
Додаток Г Мокап книги	48
Додаток Д Верстка книги	49

ВСТУП

Актуальність теми. В епоху, коли Україна бореться за суверенітет, мову та культурну ідентичність, надзвичайно актуально поширювати духовну спадщину нашої нації. Поетичні рядки Василя Симоненка – це не лише мистецький доробок, але й втілення національної честі, боротьби за справедливість, відданості рідній землі та людині.

Ілюстрування та верстка його збірки поезій стає не просто художнім завданням, а й вагомим внеском у справу збереження та популяризації української культури. Сучасне візуальне представлення класики сприяє тому, щоб молодь могла по-новому поглянути на його творчість, відкрити для себе її глибину. Це є важливим для національного самовизначення, формування культурної пам'яті та утвердження історичної істини.

Розповсюдження поезії Симоненка через сучасне оформлення – це ще один крок до піднесення української ідеї, демонстрації її значущості у світовому просторі, її закріплення в серцях усіх українців.

Мета дипломної роботи — розробити ілюстрації та верстку до збірки поезії Василя Симоненка, що забезпечить естетичну привабливість та гармонійне сприйняття читачами. Для досягнення мети поставлені наступні завдання:

- Дослідити історію розвитку книжкової графіки;
- Проаналізувати зміст літературного матеріалу;
- Розробити ілюстрації у власному стилі
- Розробити варіанти верстки;
- Представити кінцевий варіант ілюстрацій;
- Представити кінцевий варіант верстки;
- Представити готову книгу.

Практичне значення роботи полягає у створенні візуально привабливого, художньо вартісного та технічно бездоганного макету книги, що може бути застосовано видавництвами для випуску високоякісної книжкової продукції, сприяючи популяризації творчості Василя Симоненка та піднесенню загального

рівня українського книжкового дизайну. Створені макети та концепції здатні слугувати прикладом для інших проєктів у галузі книжкової графіки, а також використовуватися як навчальний матеріал в освітніх програмах з ілюстрування та верстки.

Структура теоретичної роботи обумовлена її метою і завданнями та складається з вступу, трьох розділів, висновків, переліку джерел інформації (24 позиції), 5 додатків. Кваліфікаційна робота складається з пояснювальної записки та 1 банер з розмірами 150x200 см. Пояснювальна записка виконана на 52 сторінку друкованого тексту, містить 5 додатків та список використаних джерел з 24 найменувань.

1 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИХІДНИХ ДАНИХ ДО ПРОЄКТУВАННЯ

1.1 Характеристика об'єкта проєктування

1.1.1 Характеристика та види книг

Книга – це фізичний об'єкт, що містить текстову та візуальну інформацію, організовану у чітку структуру та створену для читання, здобуття знань, їх збереження чи просто розваги. Вона є результатом об'єднання літературного змісту та графічного дизайну, що охоплює типографіку, верстку, ілюстрації, палітурку й інші дизайнерські елементи. У сьогоденному світі книга виконує не тільки інформаційну та освітню функцію, а й стає об'єктом естетичного задоволення.

Книги відрізняються одна від одної залежно від змісту, мети використання, формату, типу оформлення та аудиторії. Існує кілька основних способів їх класифікації [1].

За змістом:

- Художні видання — включають літературні твори (романи, повісті, вірші та інше) та орієнтовані на естетичне, емоційне переживання [2] (додаток Б.1).
- Наукові та науково-популярні (рис. 1.1) — містять дослідження, дані, аналітичні матеріали; розраховані на експертів або широку аудиторію [3].

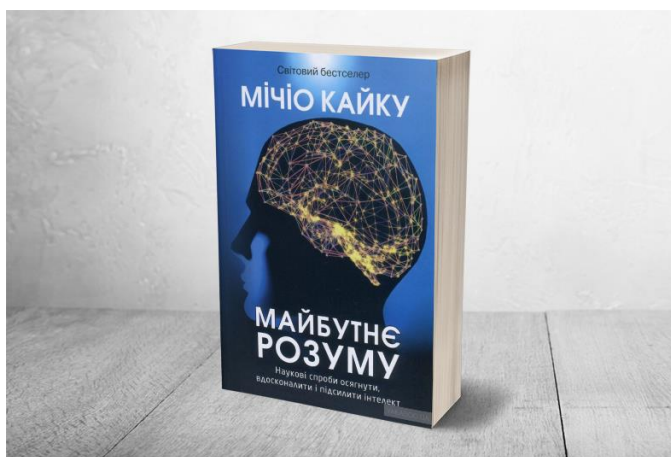

Рисунок 1.1 — Наукова література

- Навчальні матеріали (підручники, посібники) — використовуються в освітньому процесі для здобуття освіти [4](додаток. Б.2).
- Довідкові видання — енциклопедії, словники, каталоги, що містять впорядковану інформацію для швидкого доступу(додаток. Б.3).
- Документальні книги (рис. 1.2)— засновані на реальних подіях або архівних даних [5].

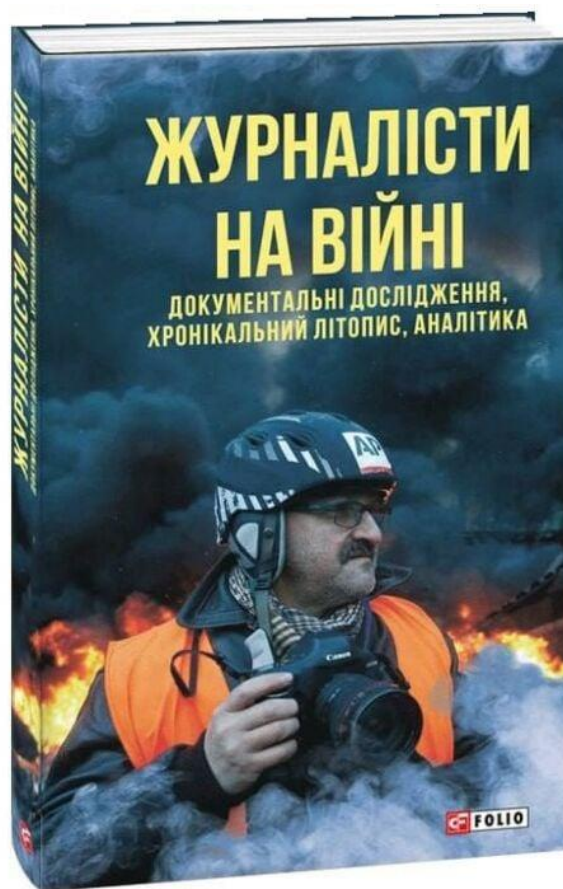

Рисунок 1.2 — Документальна книга

- Дитяча література (рис. 1.3, аркуш 9) — призначена для дітей різних вікових категорій, нерідко включає велику кількість ілюстрацій, прості тексти, інтерактивні елементи [6].

Рисунок 1.3 — Дитяча література

За типом оформлення:

- Ілюстровані видання — використовують зображення для доповнення та пояснення змісту тексту.
- Артбуки (artbooks) — зосереджені на візуальному аспекті, часом він навіть домінує над текстовою складовою.
- Комікси та графічні романи — розповідь будується в основному за допомогою послідовності малюнків з короткими написами.
- Фотоальбоми — представляють світлини з мінімальним текстовим супроводом.
- Книжки-ігри, інтерактивні книжки — передбачають активну участь читача (від вибору лінії розповіді до вирішення задач).

За методом створення:

- a) Друковані книги – звичний формат, надрукований за допомогою поліграфії.
- b) Електронні книги (e-books) – наявні в цифровій формі для читання на екранах пристроїв.
- c) Аудіокнижки – текст озвучено у звуковому форматі [7].

За форматом:

- Фоліо, кварто, октарто – визначаються за кількістю згинань друкованого аркуша.
- Подарункові видання – мають вишукане оформлення, нерідко обмежений тираж, якісні матеріали.
- Міні-книги – видання маленького формату, переважно декоративного спрямування [8].

1.1.2 Аналіз прикладів оформлення книг

Оформлення книжки є ключовим етапом видавничого процесу, що прямо впливає на те, як читач сприймає текст. Візуальна складова книги не лише виконує естетичну роль, але й полегшує розуміння інформації, підкреслює важливість змісту та формує загальне враження від видання [9].

Зважаючи на жанр, цільову аудиторію та мету видання, оформлення книг умовно поділяють на кілька основних типів:

- Текстове оформлення (рис. 1.4).

Найпростіший варіант, де наголос на типографіці, структурі тексту та зручності читання. Важливо підібрати шрифт, міжрядкові інтервали, поля, відступи, абзаци тощо.

Рисунок 1.4 — Текстове оформлення

- Ілюстроване оформлення (рис. 1.5).

Поєднує текст і візуальний супровід. Ілюстрації можуть бути художніми або інформаційними (схеми, діаграми, мапи), створюючи емоційне тло й увиразнюючи зміст.

Рисунок 1.5 — Ілюстроване оформлення

- Оформлення поетичних збірок.

Потребує особливої уваги до ритму та простору сторінки. Часто застосовують декоративні елементи, легкість композиції, нестандартне розташування тексту, щоб передати інтонацію та настрій твору.

- Декоративно-графічне оформлення.

Використовується у художніх, дитячих або колекційних виданнях. Включає орнаменти, заставки, віньетки, декоративні шрифти, що створюють цілісний візуальний образ книги.

- Мінімалістичне оформлення.

Характерне для сучасних видань. Відрізняється лаконічністю дизайну, великим обсягом вільного простору, обмеженою палітрою кольорів та стриманими шрифтовими рішеннями.

- Інтерактивне або експериментальне оформлення.

Зустрічається в артбуках чи дизайнерських проектах. Може містити розвороти різних форм, прозорі сторінки, колажі, нетипову композицію.

Всі ці стилі оформлення обираються, враховуючи загальну ідею видання, його специфіку, на кого воно розраховане, та технічні особливості друку. У збірках віршів, зокрема, оформлення відіграє ключову роль, бо допомагає передати відчуття, глибину та ритм авторського слова за допомогою візуальних рішень [10].

У рамках підготовки до створення персональної збірки віршів Василя Симоненка, було прийнято завітати до бібліотеки університету з наміром ознайомитись з різноманітними зразками поліграфічного дизайну книг, зокрема поетичних. Це дослідження розглядається як суттєвий крок у кваліфікаційній роботі, бо воно дозволяє глибше усвідомити естетичний аспект, практичність та емоційне забарвлення дизайну книги.

Структура книги:

- Обкладинка: її стилістика, типографіка, кольорова гама, використання ілюстрацій або орнаментів (рис 1.6).

Рисунок 1.6 — Обкладинки книг

- Формат і верстка:

Значна частина збірок відрізняється компактним розміром, що зумовлює естетичний вигляд. У макетуванні домінує лаконічність, великі береги сторінок, оптимальний міжрядковий інтервал (рис. 1.7, 1.8).

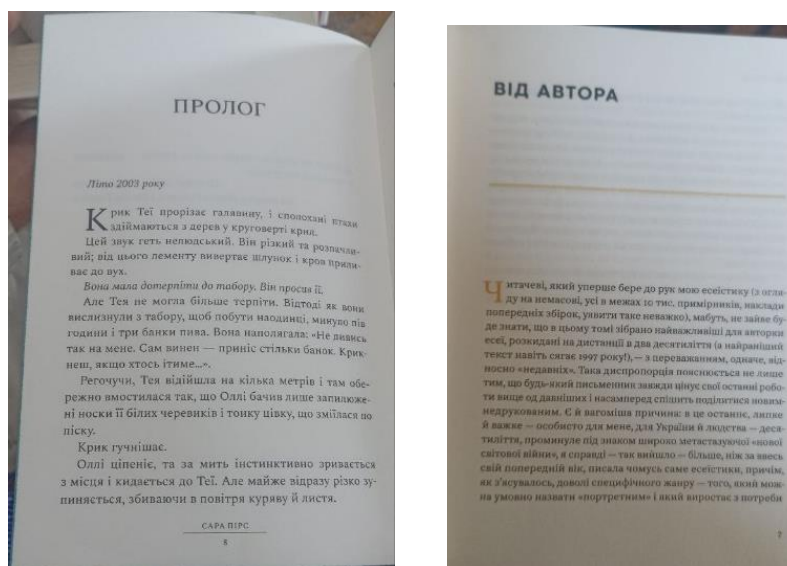

Рисунок 1.7 — Верстка книг

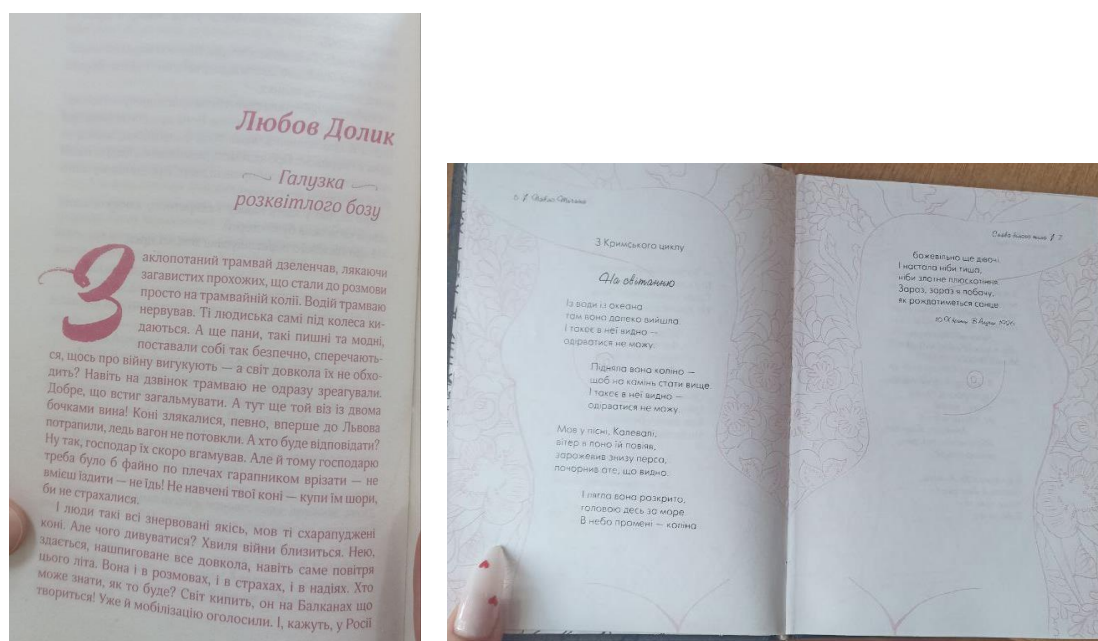

Рисунок 1.8 — Верстка книг

- Ілюстративний супровід:

Візуальний ряд у збірках віршів нерідко наповнений метафорами чи символами, деколи створений власноруч (ліногравюри, туш, акварель) (рис 1.9).

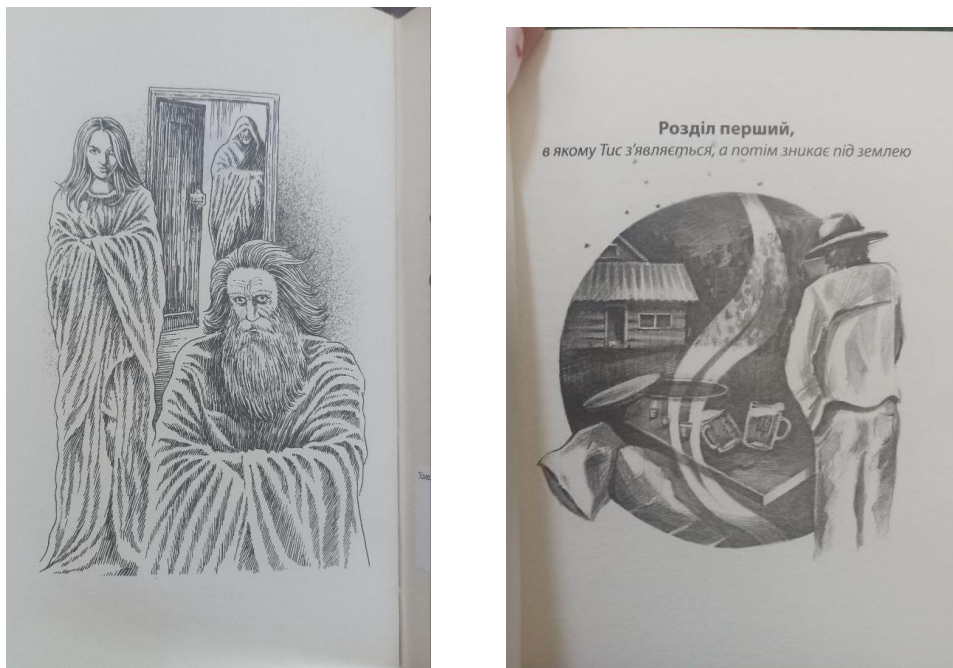

Рисунок 1.9 — Ілюстрування книг

1.2 Аналітичне дослідження вимог до дизайну об'єкта

1. Визначення цільової аудиторії (ЦА)

а) Вікові обмеження

Визначення цільової аудиторії нерозривно пов'язане з правовими рамками. Якщо книга містить сцени відверто сексуального характеру, вона автоматично не може бути рекомендована для дітей чи підлітків. У випадку, коли автор планує орієнтуватися саме на підліткову аудиторію, зміст твору необхідно відповідним чином адаптувати.

б) До якого жанру відноситься книга.

Видавці нерідко ставлять питання, на що схожа нова праця, яку вони розглядають. Автору буває складно відповісти, але це важливо. Щоб знайти відповідь, можна запитати поради у друзів, тих, хто читає рукопис перед публікацією, або колег. Необхідно також більше читати та вивчати літературу, щоб знайти ті книги, які мають спільні риси зі стилем, тематикою чи оповіддю вашої книги.

c) Перші читачі книги.

Необхідно визначити, що може об'єднувати членів цільової аудиторії. Це можуть бути спільні вподобання щодо літературних напрямків, схожі захоплення, стиль життя або інші аспекти, які впливають на читацькі смаки та дії.

d) Особисті вподобання.

Коли автор також є споживачем подібного до його власних творів контенту, це суттєво спрощує задачу з'ясування цільової аудиторії. Безпосередній досвід читання дозволяє глибше зрозуміти чого прагнуть читачі, а також сприяє легшому пошуку людей, котрі й складають цю аудиторію [11].

2. Вирівнювання та розміщення тексту

Вірші здебільшого вирівнюються зліва. Вирівнювання по центру можливе, якщо це виправдано задумом, але зазвичай використовується для епіграфів, коротких поезій чи окремих рядків.

Суттєво лишати вдосталь "повітря" (порожніх місць) навколо тексту, щоб створити відчуття простору та тиші, що потрібні для поезії [12].

3. Шрифти (рис 2.1 аркуш 16)

Для поетичних збірок традиційно використовують антиквені шрифти, з засічками, адже вони забезпечують комфортніше читання у надрукованому вигляді та надають відчуття «класичної» книги.

Рекомендовані шрифти для основного тексту:

a) Garamond – класичний, з чудовою читабельністю.

b) Minion Pro – зручний для читання у невеликих розмірах кегля.

- c) Georgia – оптимальний вибір як для екрану, так і для друку.
- d) Palatino Linotype – м'який та елегантний, ідеально підходить для поезії.

Рекомендується уникати шрифт Times New Roman, оскільки він виглядає надто «стандартним» та позбавленим індивідуальності [13].

4. Для заголовків та назв авторів рекомендується :

- a) Playfair Display
- b) Cormorant Garamond
- c) Lora
- d) Libre Baskerville [14]

Ранок
 Ранок
 Ранок
 Ранок
 Ранок

Рисунок 2.1 — Рекомендовані шрифти

1. Кегель

Основний текст: 9–12 пт.

Заголовки розділів, назви поезій: 14–16 пт, нерідко з напівжирним накресленням або капітельним шрифтом.

Міжрядковий інтервал (інтерліньяж): 1,3–1,5 для більшої зручності читання, особливо коли вірші мають короткі рядки [14].

2. Інші типографічні деталі

Абзац першого рядка вірша зазвичай не оформлюють. Натомість кожен наступний рядок — з нового, без відступу.

Номери сторінок — майже невидимі, у нижній частині сторінки, незначним шрифтом [15].

Сторінка з поезією має бути окремою. Не рекомендується містити декілька творів на одному аркуші, якщо це не є вимогою стилю.

Довжина рядка — не надто значна: в ідеалі — до 60 знаків в рядку [16].

3. Композиція сторінки

Найкращий варіант – вірш на одній сторінці з дзеркальним макетом (ліве поле трохи ширше за праве на парних сторінках і навпаки).

Необхідно втримати ритм розворотів: коли вірш вміщується на сторінці, наступний варто починати з нової [17].

1.3 Вимоги до книжкових видань

Якість друкованої продукції визначається ступенем відповідності низки споживчих характеристик, котрі відповідають певним потребам та вимогам, і встановлюють придатність до використання, задовольняючи різноманітні смаки та уподобання споживачів. Ключові показники якості книжкових товарів, з позиції книгознавства, включають: кондиційність, релевантність, читабельність та книжковий дизайн.

- Кондиційність означає відповідність виготовлення книги встановленим нормам та стандартам. Критерії кондиційності книги охоплюють точність розмірів складових частин, повноту та достовірність змісту, оцінювані з використанням методів теорії інформації.
- Релевантність визначає відповідність книги її цільовому призначенню, категорії читачів, типу видання, тобто корисність книги. Оцінка релевантності може базуватися на інформативності книги, а її

вимірювання – на співвідношенні корисної інформації, що міститься в книзі, до загального обсягу інформації чи потрібних даних. Крім того, релевантність книги можливо оцінювати за показником ефективності використання, що розраховується через продуктивність праці, тобто співвідношення отриманого обсягу інформації від прочитання книги до витраченого часу на читання.

- Читабельність – це властивість книги, що описує її зміст та допомагає читачеві повністю відтворити в своїй свідомості характеристики твору. Цей показник забезпечує функціонування взаємодії «читач – книга». Виділяють чотири рівні читабельності книги (зрозумілість, наочність сприйняття та доступність інформації), котрі тісно взаємопов'язані та можуть оцінюватись як експертними, так і розрахунковими методами.
- Книжковий дизайн – це сукупність художніх прийомів зовнішнього та внутрішнього оформлення книги, спрямованих на посилення сприйняття її змісту та на емоційний вплив на психологію читача. Цей показник характеризується такими аспектами як оригінальність та гармонійність текстового та графічного оформлення видання [18].

1.4 Вплив технологічних змін на оформлення книг

Технічний поступ докорінно змінив увесь процес створення книги – від задуму до остаточного вигляду. Діджиталізація, автоматизація операцій та удосконалення програмного забезпечення відкрили нові перспективи для дизайнерів, видавців та ілюстраторів, одночасно модифікуючи традиційні методи оформлення друкованих видань.

Однією з найважливіших змін стало впровадження спеціалізованих графічних редакторів та програм для верстки, як-от Adobe InDesign, Affinity Publisher, Figma та інші. Вони значно пришвидшили процес створення макетів, зробили його більш точним, гнучким та пристосованим до різноманітних форматів.

Завдяки таким інструментам дизайнери змогли реалізувати складні композиційні рішення, легко змінювати матеріали та оперативно адаптувати макети до цифрових чи друкованих платформ.

Визначний вплив на дизайн книг зумовлений еволюцією шрифтів та типографіки. У минулому доступні шрифти були обмежені технологіями друку, натомість сьогодні відкривається доступ до тисяч різних варіантів з онлайн-ресурсів. Це сприяє створенню унікальних типографічних рішень, що підсилюють атмосферу та жанрові особливості книги.

Не менш важливим аспектом є розвиток цифрової ілюстрації. Завдяки графічним планшетам, програмам для малювання (Procreate, Adobe Photoshop, Krita) та 3D-візуалізації, ілюстратори здобули інструменти для створення більш деталізованих, стилістично різноманітних та візуально привабливих зображень. Це особливо актуально для дизайну дитячої літератури, художніх творів та поетичних збірок.

До того ж, сучасні технології стимулюють народження інтерактивних та мультимедійних видань, особливо в цифровому вигляді. Використання анімації, інтерактивних компонентів і гіперпосилань модифікує саме визначення книги — вона припиняє бути лише нерухомим предметом та перетворюється на гнучкий, інтерактивний посередник інформації.

2 РЕТРОСПЕКТИВА ТЕМИ

2.1 Історичний огляд ретроспективи дизайну об'єктів обраного напрямку (минулих і сучасних)

Усна традиція — найдавніший метод поширення знань за всю історію людства. Після того, як давні цивілізації винайшли системи запису, люди почали використовувати для письма практично все, на чому можна було писати – глиняні таблички (рис. 2.2), кору дерев, металеві листи і так далі. Найперші книги створювали на листках, корі, полотнах, шовку, глиняних табличках, шкірі й папірусі. Близько 100-150 років нашої ери почали поширюватися кодекси, або зброшуровані книги, що прийшли на заміну сувоям.

Рисунок 2.2 — Глиняна табличка

У Давньому Єгипті для фіксації письмових знаків, починаючи з часів Першої Династії, застосовували папірус (рис. 2.3, аркуш 21) (матеріал, схожий на папір, що виготовляли зі стебел однойменної рослини). Окремі аркуші папірису, з метою зручності зберігання, з'єднували у сувої. Ця практика набула поширення в

Стародавній Греції та Стародавньому Римі, хоча є підтвердження використання деревної кори та інших матеріалів. Згідно з Геродотом, у його праці "Історія" (5:58), фінікійці принесли писемність та папірус у Давню Грецію приблизно у X або IX столітті до н. е. Грецьке слово для позначення папірису як засобу для записів було "Бібліон", а для книги — "Біблос". Від слова "Біблос" пішло слово бібліотека, що походить від назви фінікійського портового міста Бібл, через яке папірус постачався до Стародавньої Греції [19].

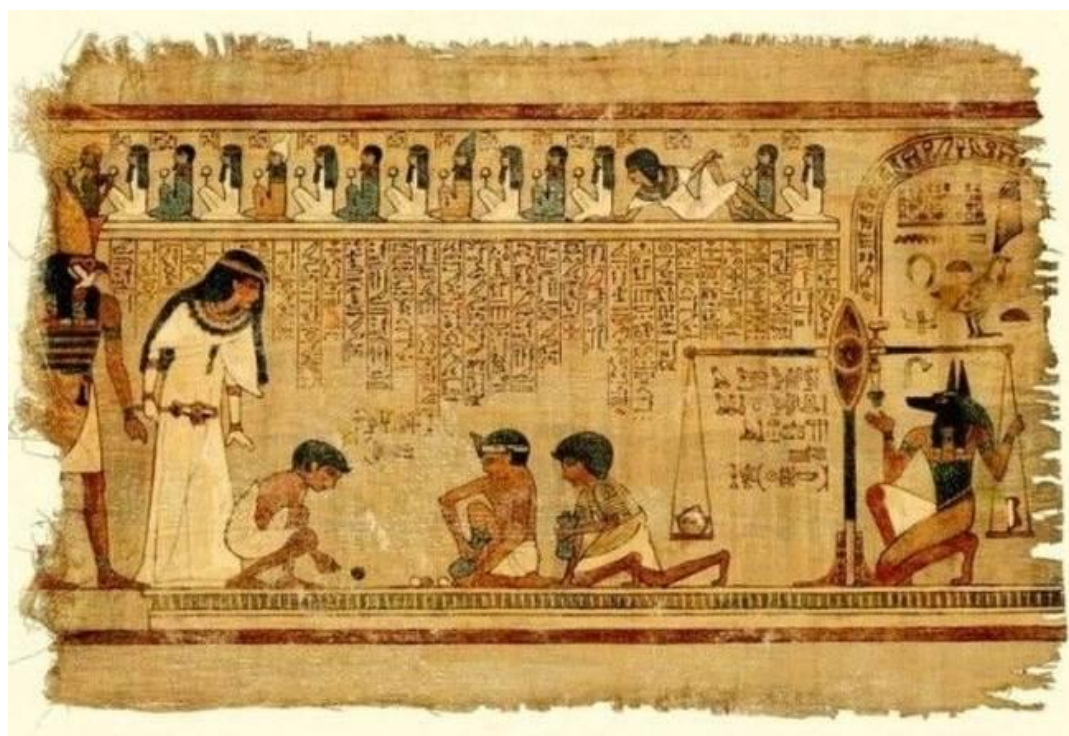

Рисунок 2.3 — Єгипетський папірус

Сувої папірису ще зустрічалися у вжитку, коли у I столітті н. е. постали кодекси, як підтверджують знахідки в Помпеях. З часом їх почали застосовувати дедалі частіше. Перша письмова згадка про кодекси як різновид книг датується кінцем I століття, коли Марціал у своїй *Арофорета* CLXXXIV вихваляє їхню компактність. У язичницькому світі кодекси не знайшли підтримки та лише з християнством набули популярності й поширення [20].

Спочатку кодекси (рис. 2.4, аркуш 22) використовували для ведення бухгалтерських книг, але, з появою пергаменту у III столітті н. е., він поступово

почав витісняти папірус. Це відбувалося вже в християнському світі. Причин вибору кодексу як основного виду книг кілька: він був економічний, оскільки можна використовувати обидві сторони аркуша, його легко було сховати, він був зручним та доступним. Можливо, християнські автори свідомо використовували кодекси, щоб відрізнятись від язичницьких текстів, які традиційно писали у формі сувоїв [20].

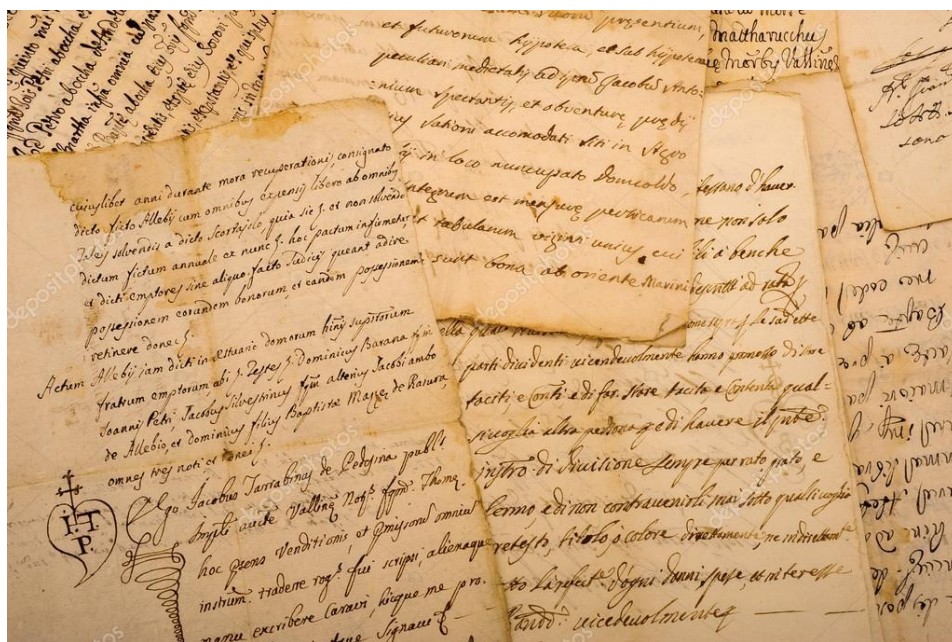

Рисунок 2.4 — Старовинні рукописи

Занепад Римської імперії у V столітті послабив її культурний вплив на світ загалом. У Західній Римській імперії традиції письма латиною збереглися у монастирях, адже спершу Кассіодор в монастирі Віварію, а згодом Святий Бенедикт у VI столітті наголошували на важливості переписування текстів. Це суттєво позначилось на значущості книг (рис. 2.5, аркуш 23) у період Середньовіччя, хоча тоді книжки, переважно, були надбанням духовенства.

Рисунок 2.5 — Старовинні книги

До винайдення та введення друкарської машинки, майже всі книжки переписувалися вручну, що робило їх коштовними та нечисленими. Існувало чотири види переписувачів:

1. "Копіювальники" - займалися масовим виготовленням та діловим листуванням;
2. "Каліграфи" - ті, хто працював над створенням важливих книг;
3. "Коректори" - зіставляли та порівнювали завершену книгу з рукописом-оригіналом;
4. "Художники" - малювали заголовні літери червоним, та "ілюмінатори" - що займались створенням ілюстрацій.

У VII столітті ірландські монахи почали вставляти пробіли між словами. Це значно спростило їм процес читання, оскільки рівень їхнього знання латини був доволі скромним. Проте, аж до XII століття пробіли не стали повсюдною практикою.

У найдавніших книгах для сторінок застосовували пергамент або велень (шкіру молодих телят). Обкладинки виготовляли з дерева, після чого покривали

шкірою. Оскільки сухий пергамент важко тримати рівним, книги фіксували за допомогою затискачів чи обв'язок.

На початку XIV століття Західна Європа зустріла ксилографію (рис. 2.6) (хоча на Сході її винайшли набагато раніше). Суть методу полягала у вирізанні зображення сторінки на дерев'яній дошці, що ставала матрицею. Її вмочували у чорнило, аби відтворити кілька копій сторінки. Проте виготовлення книги було справою трудомісткою, адже кожна сторінка вимагала власного вирізання. До того ж дерево було неміцним: воно швидко зношувалося та розтріскувалося.

Рисунок 2.6 — Ксилографія

30 вересня 1452 року в друкарні Йоганна Гутенберга побачила світ перша в Європі дійсно солідна книга — Біблія. До цього майстер виготовляв тільки тестові маленькі книжки, як-от підручники, а до нього перші невеликі видання робив голландець Лауренс Костер та інші майстри, але саме Гутенберг перетворив друкарство на промислове виробництво.

Друковані книги, окремі аркуші й ілюстрації, виготовлені в Європі до 1501 року, відомі як інкунабули (рис. 2.7, аркуш 25) (лат. *incunabula* — "колиска") [21].

Рисунок 2.7 — Інкунабула

Львівські видання XVII століття надзвичайно вишукані, з розкішним оздобленням, що рясніє гравюрами, віньєтками та заставками. Саме це й вирізняє українські стародруки від російських, де переважає суворий стиль – тільки текст і нічого зайвого. Тут проявлялася відкритість українських земель до впливів із Заходу.

Широке використання паперу почалося лише у 1880-х роках. На початку 1800-х набули популярності парові друкарські машини.

Наприкінці XIX століття впровадили монотипні та лінотипні преси. На них можна було набирати до 6000 знаків, а то й цілі рядки одночасно.

Сьогодні текст книги можна зберегти та відтворити у формі мікрофільму або в електронному вигляді на відповідному носії інформації.

У XXI столітті, з огляду на здешевлення, зменшення та поширення аудіотехніки широкого вжитку, набула популярності аудіокнига.

2.2 Огляд досягнень відомих художників-графіків і дизайнерів, що працювали над подібною темою

У сучасному українському дизайні та оформленні книг з поезією ілюстрація та верстка постають не просто як технічний етап, а як мистецький процес, де візуальне втілення переплітається з глибинною сутністю літературного твору. Ця тематика привернула увагу та надихнула багатьох українських дизайнерів і художників, що присвятили себе візуалізації поетичних образів.

Відомі українські митці, що працювали над ілюструванням та версткою поетичних збірок:

- Роман Романишин та Андрій Лесів, творчий дует «Аграфка», здобули славу завдяки своєму новаторському підходу до візуалізації поезії та книжкового оформлення. Їхні твори легко впізнати за їхнім глибоким символізмом і здатністю передавати потужні емоції.

Роман з Андрієм поділилися, що найбільше їм до вподоби оживлювати поезію в малюнках. Відправним пунктом їх творчості у цьому руслі стала збірка «Зів'яле листя» (рис. 2.8) Івана Франка, над якою вони трудилися ще десятиліття тому [22].

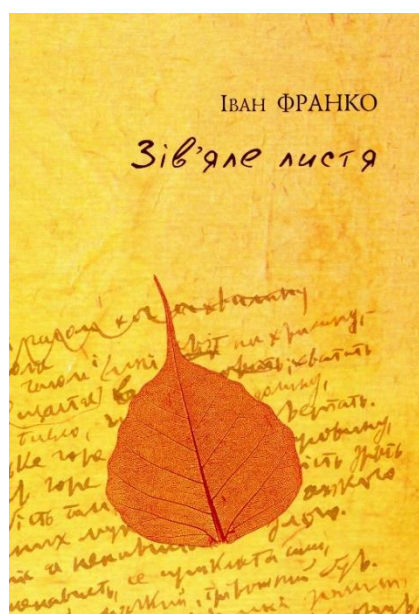

Рисунок 2.8 — «Зів'яле листя»

- Марія Гайдук, Оксана Драчковська, Софія Купріянова, Анна Іваненко та Олеся Секереш – українські ілюстраторки, чиї роботи, що стосуються книжкової графіки, знайшли визнання на міжнародному рівні. Особливо відзначено їхні роботи, що супроводжували поетичні твори.

Першокурсниця Львівської національної академії мистецтв Марія Гайдук, що опинилася серед переможців, презентувала на конкурсі ілюстрації до книги «Вбиваючи богів» (рис. 2.9). Цей творчий задум розкриває тему злочинів людства проти дикої природи та її мешканців, а також порушує проблему гуманності в індустріальному тваринництві [23].

Рисунок 2.9 — «Вбиваючи богів»

- Рафаель Масаутов - один з чільних українських митців у царині книжкової графіки, що створив оформлення до понад 400 книжок, зокрема поетичних збірок українських та інших авторів [24].

3 ТВОРЧА РОЗРОБКА ДИЗАЙНУ ОБ'ЄКТА ПРОЄКТУВАННЯ

3.1 Вибір та обґрунтування концепції дизайну об'єкта проектування

Створення ілюстрацій для книги стало ключовим моментом у формуванні візуального обличчя видання. Малюнки не тільки супроводжують поетичний текст, але й формують емоційне тло, розкривають приховані значення та образи. Візуальний компонент мав працювати в парі зі словесним, не переважаючи його, а елегантно доповнюючи.

Етапи роботи:

1. Аналіз поетичного матеріалу – з метою розкриття ключових образів, емоцій, метафор, що можуть бути візуалізовані.
2. Розглядалися такі стилістичні рішення:
 - a) Лінійна графіка, яка робить акцент на контурі та штрихах;
 - b) Тональна ілюстрація з градаціями сірого кольору – для відтворення глибини та об'єму;
 - c) Силуетна графіка, що характеризується контрастним поділом фігури та фону;
 - d) Плакатна стилізація з чіткою композиційною структурою та символічним підходом;
 - e) Власний стиль
3. Розробка концептуальних нарисів (рис. 3.1, аркуш 29) – базуючись на зібраних ідеях, були зроблені попередні начерки без зайвих деталей. Ключове завдання — знайти композиційне рішення та окреслити загальну стилістику.

Рисунок 3.1 — Нариси ілюстрацій

4. Кольорова гама (рис 3.2)

Основою слугує однотонна гама кольорів (чорно-біла), котра викликає відчуття поміркованості, глибини та класичної елегантності. Колір, що виділяється — помаранчевий — застосовується вибірково, здебільшого для підкреслення ілюстрацій та створення емоційного наголосу у значущих композиційних місцях. Помаранчевий уособлює тепло, енергію, світло — ті смисли, які часто зустрічаються у віршах автора.

Рисунок 3.2 — Кольорова гама

5. Деталізація нарисів (Рис. 3.3) – після того, як стиль було визначено, ескізи перейшли до етапу деталізації, де були конкретизовані обриси, форми фігур, розміщення складових частин та загальна структура ілюстрацій.

Рисунок 3.3 — Деталізація нарисів

6. Фінальна обробка (рис. 3.4, аркуш 31) – проводилося тонування (покрас), створення фінальних ілюстрацій у монохромній палітрі з додаванням акцентного кольору.

Рисунок 3.4 — Готові ілюстрації

Всі зображення реалізовані у монохромному форматі (чорно-біло-сірому) з використанням обмеженої гами акцентних кольорів – помаранчевого та жовтого, котрі виступають як символічні та емоційно насичені. Такий задум дозволив утримати спокійний загальний вигляд, водночас виокремлюючи увагу на ключових складових композиції. Відсутність текстур та комплексних фонових ефектів гарантувала чіткість візуального поля та підсилила виразність силуетів і ліній.

3.2 Розробка макетів та варіантів дизайну сторінок збірника

У процесі підготовки збірки поезій Василя Симоненка було створено декілька варіантів дизайну сторінок. Метою було забезпечити максимальний комфорт для читача, візуальну привабливість та відповідність настрою творів митця. Кожен із запропонованих макетів прагнув гармонійно поєднати текст із графічними елементами, які б підсилювали емоційне забарвлення поезії.

Під час створення макету проводились дослідження з розташуванням текстового матеріалу, добором шрифтових гарнітур, кольоровою палітрою, а також включенням ілюстрацій та цитат. Особлива увага зверталася на взаємодію поетичного тексту, ілюстрацій та декоративних компонентів сторінки (додаток . Д.4, Д.5, Д.6, Д.7).

Перші варіанти оформлення сторінок (рис 3.5, 3.6, 3.7, 3.8, аркуш 33,34).

Рисунок 3.5 — Перший варіант оформлення віршів

Рисунок 3.6 — Перший варіант оформлення тексту з ілюстрацією

Рисунок 3.7 — Перший варіант з тексту з пустою сторінкою

Рисунок 3.8 — Перший варіант сторінки з цитатою

Всі ці варіанти були не поганими але, їх потрібно було доопрацювати. Також було вирішено відмовитись від пустої сторінки в розвороті.

3.3 Обґрунтування розробки головної ідеї дизайну об'єкта проєктування

Головним стилістичним задумом було розташування назви поезії посередині, акцентуючи її вагу. Основний текст вірша вирівнювався зліва, зберігаючи звичну ритміку сприйняття поетичного твору.

Використані шрифти (рис 3.9, аркуш 35):

- Bookman Old Style, кегль 9 pt — для основного тексту. Цей шрифт класичного зразка забезпечує відмінне сприйняття тексту, створюючи приємне візуальне враження.

- Zvin Serif Bold, кегль 12 pt — для заголовків віршованих творів. Шрифт характеризується виразним, проте витонченим характером, підкреслюючи могутність поетичного висловлювання.
- Round_Script_Italic кегель 14 pt — для цитат автора. Цей шрифт елегантний, рукописна гарнітура, що чудово передає інтимний і філософський настрій висловлювань.

Ранок - Zvin Serif Bold
 Ранок - Bookman Old Style
Ранок - Round Script Italic
Ранок - Bookman Old Style Italic

Рисунок 3.9 — Всі шрифти які були використанні

Вся кольорова гама базується на монохромному стилі, який формує спокійну, але елегантну атмосферу. Яскраво-оранжевий колір використовувався вибірково — у дрібницях ілюстрацій, декоративних частинах, з метою привернути погляд до ключових місць та підкреслити емоційний бік віршів (рис. 3.10). Цей відтінок означає тепло, віру та внутрішнє сяйво — чесноти, що знаходяться у роботах Симоненка.

Рисунок 3.10 — Приклади розташування акцентного кольору

Графічні візуали, що з'явилися у збірнику, витримані в стилі та вирізняються лаконізмом, що цілком поєднується із загальною філософією мінімалізму. Акцент зроблено на взаємодії тексту та ілюстрації: малюнки не змагаються із поезією, а гармонійно її підсилюють, запрошуючи до емоційного відгуку (рис. 3.11).

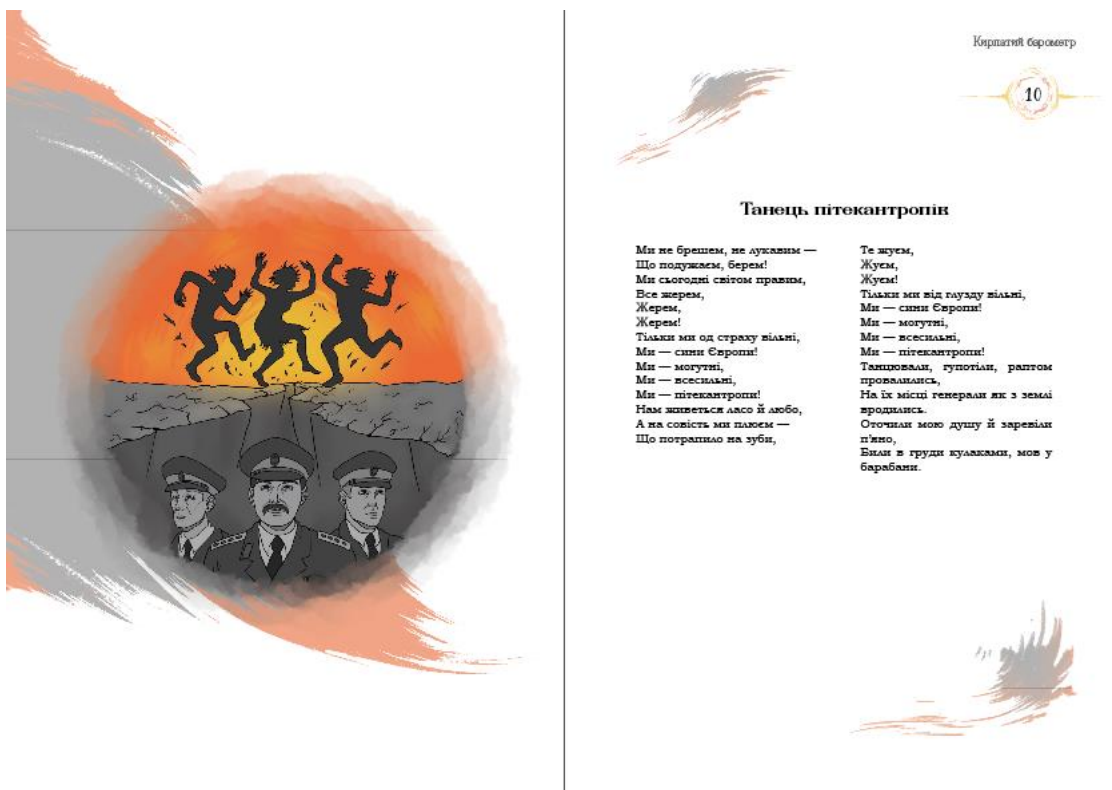

Рисунок 3.11 — Кінцевий варіант розворота

Одним із ключових підходів в ілюстративному рішенні (додаток В.1, В.2, В.3) була візуалізація образів через символіку — зокрема, силуети людей, птахи, гілки дерев, лінії руху, які транслюють емоційний стан або тематику вірша. Помаранчеві акценти використовуються як «спалахи ідей» — втілення осяяння, енергії життя або внутрішнього бунту, що закладені у поетичних рядках Симоненка.

Сторінки видання поділені на тематичні блоки, що помітно спрощує пошук потрібного та дозволяє легко зорієнтуватися у змісті. Цей поділ забезпечує логічну послідовність при читанні віршів і створює плавне сприйняття матеріалу.

Лаконічна структура макетів сприяє глибшому проникненню у поетичний текст: відсутні надлишкові декоративні елементи, котрі могли б відвертати увагу.

Замість цього збережено візуальну чистоту й емоційно виважений темп подачі матеріалу.

Кожні дві сторінки реалізовано за принципом: ілюстрація + відповідний вірш, що дозволяє не лише візуалізувати зміст, а й краще збагнути прихований сенс поезії через образ. Така побудова посилює взаємозв'язок між графікою та текстом, формуючи цілісну художню композицію.

Раз на 10 сторінок подано цитату Василя Симоненка, оформлену на сірій плашці у вигляді мазка фарби з помаранчевим текстом. Це не лише стилістичний акцент, а й своєрідна пауза, котра додає глибини та дозволяє переосмислити прочитане.

Такий ритм верстки (вірш — ілюстрація — цитата) формує візуально та змістовно збалансовану структуру, яка відповідає авторському стилю Симоненка і водночас робить книгу сучасною та привабливою для читача.

ВИСНОВКИ

Під час роботи над проєктом «Ілюстрування та верстка збірки поезій Василя Симоненка» проведено всебічне вивчення, що включало як творчість поета, так і сучасні тенденції оформлення поетичних видань. Внаслідок аналізу були взяті до уваги естетичні та емоційні аспекти поезії Симоненка, його погляди на гідність, любов до України та людську самоповагу, які стали фундаментом дизайнерської концепції збірки.

У верстці об'єднано практичність і візуальну виразність: авторський стиль, який дозволяє поезії "жити" на сторінках, не перевантажуючи читача зайвими деталями. Дотримано основних принципів типографіки: вдалий вибір шрифтів, кеглів, відступів та кольорів. Для створення емоційного контакту між читачем та поезією активно застосовувалися ілюстрації та візуальні елементи, що акцентують зміст віршів.

Збірка демонструє гармонійне поєднання тексту, ілюстрацій та композиції, що робить її зручною для читання та естетично привабливою. Такий дизайн сприяє популяризації української літератури та культури серед молодого покоління, актуалізує спадщину Василя Симоненка в сучасному візуальному форматі.

Проєкт показує, що взаємодія графічного дизайну й літературного змісту — це не просто засіб візуального доповнення, а й самостійна форма художнього вираження, здатна збільшити вплив поезії на читача.

Внаслідок роботи над дипломним проєктом «Ілюстрування та верстка збірки поезій Василя Симоненка» повністю досягнуто поставленої мети — створено ілюстративне та дизайнерське рішення, що забезпечує візуальну привабливість та сприяє гармонійному сприйняттю поетичного слова читачем.

Для успішного досягнення цієї мети були виконані всі необхідні завдання:

- Здійснено дослідження історії розвитку книжкової графіки, що дало змогу визначити актуальні тенденції в оформленні поетичних видань.

- Проаналізовано літературний матеріал: тематика віршів Василя Симоненка, його художні образи та емоційне наповнення творів.
- Створено серію ілюстрацій в індивідуальному авторському стилі, які акцентують увагу на ідеях та емоційному наповненні поезії.
- Розроблено декілька варіантів верстки, враховуючи типографічні правила та візуальну цілісність видання.
- Відібрано та презентовано остаточний варіант ілюстрацій, що гармонійно взаємодіють з текстовою частиною.
- Представлено фінальну версію верстки, що враховує зручність читання, структуру збірки та її емоційний ритм.
- Завершальним етапом було оформлення повноцінного видання, де текст, ілюстрації та композиційне рішення утворюють цілісний візуально-поетичний простір.

Результати проєкту підтверджують, що поєднання графічного дизайну з поетичним змістом не тільки посилює художнє сприйняття, але й служить важливим інструментом культурної комунікації. Такий підхід сприяє популяризації української літератури та її новому сприйняттю в умовах сучасного інформаційного простору.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Книга. *Wikipedia*. 12.04.2025. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BD%D0%B8%D0%B3%D0%B0> (дата звернення: 06.05.2025).
2. Науково-популярні видання. *Wikipedia*. 24.04.2025. URL: <https://surl.li/dvncdf> (дата звернення: 06.05.2025).
3. Літературно-художні видання. *Wikipedia*. URL: <https://surl.lu/tadblo> (дата звернення: 25.05.2025).
4. Навчальний посібник. *Wikipedia*. 25.05.2024. URL: <https://surl.li/myugjj> (дата звернення: 25.05.2025).
5. Документальна література. *Wikipedia*. 01.07.2024. URL: <https://surl.li/rukwrq> (дата звернення: 25.05.2025).
6. Дитяча література. *Wikipedia*. 25.01.2025. URL: <https://surli.cc/hushjg> (дата звернення: 25.05.2025).
7. Оформлення книг: правила, зразки. *Kraina.One*. 20.10.2021. URL: <https://kraina.one/biznes-i-ekonomika/oformlennya-knig-pravila-zrazki.html> (дата звернення: 05.05.25)
8. Смиренко В. Як видати збірку віршів: повний посібник. *Breaking*. 22.05.2025. URL: <https://vidia.ua/yak-vydaty-zbirku-virshiv-povnyj-posibnyk/> (дата звернення: 26.05.2025).
9. Що таке верстка книг? *Ментрапаж*. URL: <https://metranpage.com/layout> (дата звернення: 26.05.2025).
10. Як зробити дизайн книги: головні кроки для новачків. *Printto*. 29.11.2024. URL: <https://printto.ua/blog/yak-zrobyty-dyzajn-knyhy-holovni-kroky-dlya-novachkiv> (дата звернення: 05.05.2025).
11. Гринько Т. Цільова Аудиторія. *Друкарня*. 04.10.2024. URL: <https://drukarnia.com.ua/articles/cilova-auditoriya-sho-ce-i-yak-viznachiti-svoyu-hTiGj> (дата звернення: 25.05.2025).

12. Властивості композиції. *StudFiles*. 25.11.2019. URL: <https://studfile.net/preview/10055078/page:13/> (дата звернення: 23.05.2025).

13. Підбір шрифтів та макетів для друку книг. *Huss*. 26.02.2025. URL: <https://huss.com.ua/pidbir-shriftiv-ta-maketiv-dlya-druku-knig/> (дата звернення: 25.05.2025).

14. Шрифтове оформлення видань. *Інститут журналістики*. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1663> (дата звернення: 25.05.2025).

15. Верстка книги. Вимоги до оформлення книги. *Азбука*. URL: <https://azbyka.com.ua/uk/verstka-knigi/> (дата звернення: 05.05.2025).

16. Оформлення книг: правила, зразки. *Speedinfo*. 26.07.2022. URL: <https://speedinfo.com.ua/hroshi/oformlennya-knig-pravila-zrazki> (дата звернення: 05.05.2025).

17. Особливості верстання текстів різних видів. *StudFiles*. URL: <https://studfile.net/preview/9288363/page:24/> (дата звернення: 25.05.2025).

18. Особливість поняття «якість книг». *Бібліотека*. URL: https://elib.lntu.edu.ua/sites/default/files/elib_upload/%D0%B3%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9/page9.html (дата звернення: 25.05.2025).

19. Що таке папірус і з чого його робили? *Моя освіта*. 25.11.2016. URL: <https://mojaosvita.com.ua/istoriya/shho-take-papirus-i-z-chogo-jogo-robili/> (дата звернення: 06.05.2025).

20. Сидорова Т. А. Еволюція паперу і створення книгодрукування. *На Урок*. 08.09.2019. URL: <https://naurok.com.ua/istoriya-viniknennya-knigi-121407.html> (дата звернення: 06.05.2025).

21. Інкунабула. *Wikipedia*. 09.04.2025. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%86%D0%BD%D0%BA%D1%83%D0%BD%D0%B0%D0%B1%D1%83%D0%BB%D0%B0https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%86%D0%BD%D0%BA%D1%83%D0%BD%D0%B0%D0%B1%D1%83%D0%BB%D0%B0> (дата звернення: 25.05.2025).

22. *Видавництво Старого Лева*. 16.09.2016. URL: <https://starylev.com.ua/news/poeziya-ilyustruvannya-vid-tvorchoyi-maysterni-agrafka> (дата звернення: 25.05.2025).

23. Заблоцька О. Штучний інтелект, війна та брак замовлень. *Суспільне культура*. 05.02.2025. URL: <https://suspilne.media/culture/939193-stucnij-intelekt-vijna-ta-brak-zamovlen-cim-zaraz-zive-galuz-knizkovo-grafiki-v-ukraini/> (дата звернення: 25.05.2025).

24. Масаутов, Рафаэль Зейнурович. *Wikipedia*. 24.09.2024. URL: <https://surl.lu/xjzsqv> (дата звернення: 25.05.2025).

ДОДАТОК А

Банер

**Кваліфікаційна робота на тему :
«Ілюстрування та верстка збірки поезій Василя Симоненка»**

Ілюстрації

Одним із ключових підходів в ілюстративному рішенні була візуалізація образів через символіку — зокрема, сидусти модесі, птахи, гілки дерев, аній руху, які транслюють емоційний стан або тематику вірша. Помаранчеві акценти використовуються як «смаахи ідей» — ітління осяяня, енергії життя або внутрішнього буття, що закладає у поетичних рядках Симоненка.

Анотація

У кваліфікаційній роботі досліджується ілюстрування та верстка збірки поезій українського письменника Василя Симоненка. Розглядаються основні принципи та концепції створення поетичних збірок, аналізуються сучасні підходи до структури та елементів книжкової графіки. На основі ретроспективного огляду розвитку книжкової графіки та дослідження ілюстрацій до віршованих творів в Україні, розроблено макети та варіанти дизайну сторінок збірника. Обґрунтовано головну ідею та концепцію верстки, що включає використання монохромних кольорів, з акцентними (помаранчевими та жовтими), що підсилюють момент вірша, та чорних ліній.

Верстка

Такий ритм верстки (вірш — ілюстрація — цитата) формус візуально та змістовно збалансовану структуру, яка відповідає авторському стилю Симоненка і водночас робить книгу сучасною та привабливою для читача.

Кольорова гага

Виконала: Гаюс І.С.
Коректор: Байрак Ю.Ю.

Кваліфікаційна робота рівня «бакалавр»
ХНУ 2025

Рисунок А.1 — Банер

ДОДАТОК Б
Класифікація книг

Рисунок Б.1 — Художні видання (роман)

Рисунок Б.2 — Навчальні матеріали

Рисунок Б.3 — Довідкові видання

ДОДАТОК В
Розроблені ілюстрації

Рисунок В.1 — Закінчені ілюстрації

Рисунок В.2 — Закінчені ілюстрації

Рисунок В.3 — Закінчені ілюстрації

ДОДАТОК Г

Мокап книги

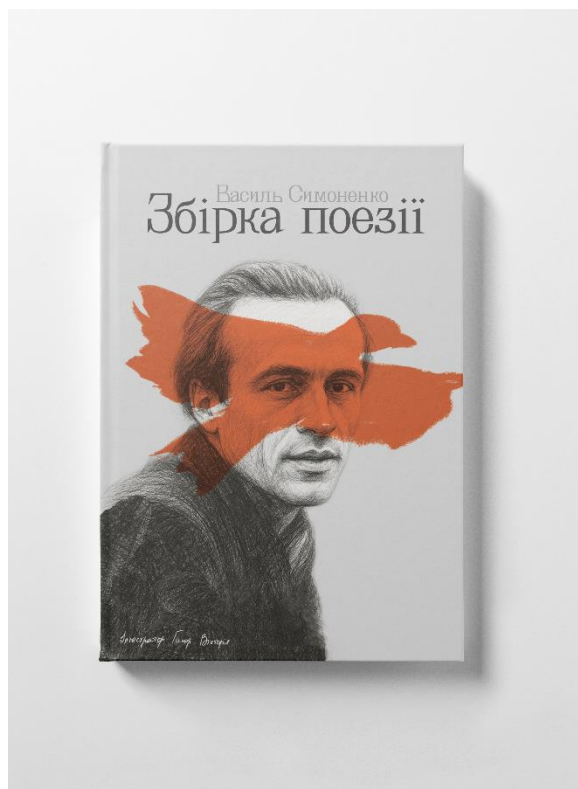

Рисунок Г.1 — Мокап обкладинки

Рисунок Г.2 — Мокап сторінок

ДОДАТОК Д

Верстка книги

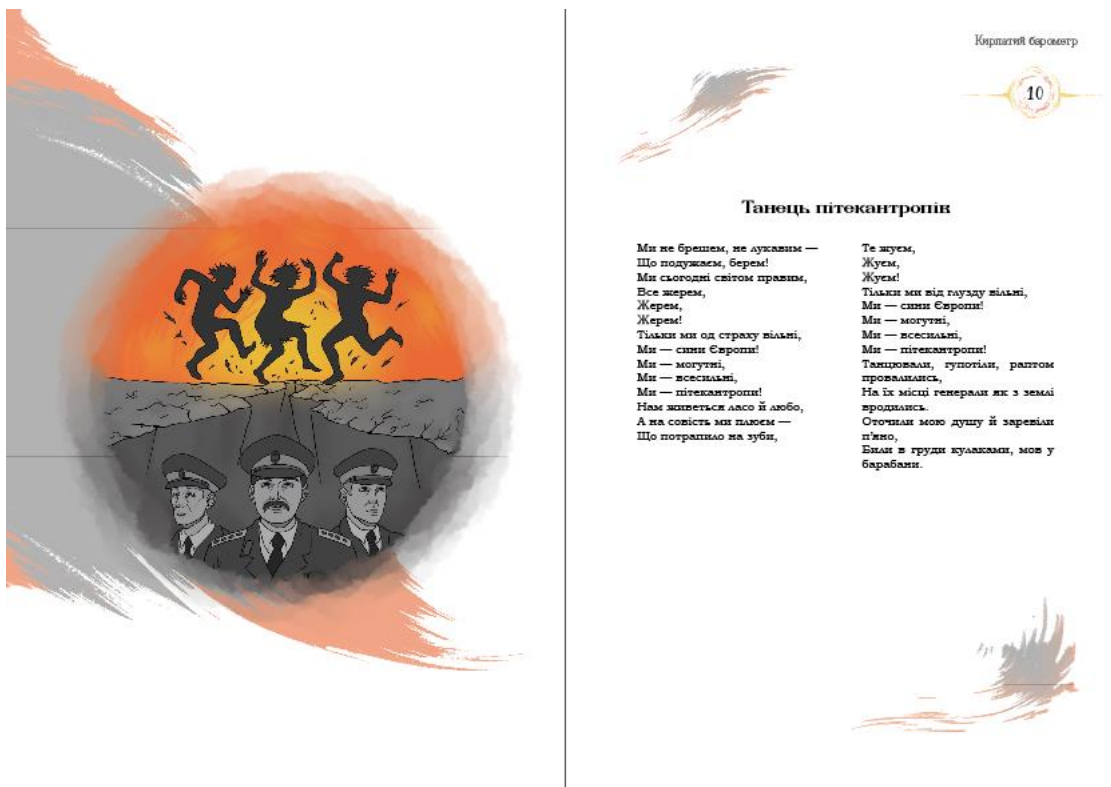

Рисунок Д.1 — Кінцева верстка з ілюстрацією

Риснок Д.2 — Кінцева верстка з текстом

«Нема нічого страшнішого за не-
обмежену владу в руках обмеженої
людини»

Василь Симоненко

12

Любов

Дзвенять німою тугою ліси,
Коли їх ніч тремтлива обнімає
І від очей у ревності ховає
Принади їх першої краси.

Бринять живою радістю ліси,
Як рамок спалахне на небокрай,
Як сонце огниве замісу піднімає
Із їх першої і чистої краси.

Мені здається, — може, я не знаю,
—Було і буде так у всі часи:

Любов, як сонце, світу відкриває
Возмешку владч людської краси.

І тому світ завжди благословляє
І сонце, що встає, і серце, що кохає.

Риснуок Д.3 — Кінцева верстка з цитатою

ЗАМІСЦЕ ВЕЧІРНЬОЇ МОЛИТВИ

Ти лежиш іще внонерек аїжка —
Ну до чого жайє й чушає!
А до тебе незорка ніжкоя
Приїздила цушко мене.
Кажуть, носа ти вкраса у баби,
Губи й голк забрало жой.
Ваша у матері сипко збошу
І в очах стоїть затойб.
Сти, тробіжнику мій шпиріатий,
Суніть дихаєм розтрій,
Я тобі стану в голови сажити
Найніжніші подпінит мрій.
Розвіймо свої думи в дощорах,
Щоб у сизому міражі
Не ступило скаріаєме горе
На жордожи твоєї дупи.
Бо не змок ще убиваний порох
Од потюків дитячих сліз —
Через трини маїї бадьорих
Твій одяжений і шідай верог
До усмішки твоєї ліз.
Над народами, над івами
Встало горе, мов чорний гноз.

Торохтять бойної тамтами
Над проворни дитячи сном.
Волгудюва жайт, і хитрость,
І закути в броню брески
Лякують добро і ширість
Серед ночі й білого дня.
Гуркують бойної колісничі,
Синьцуть ратнича і шайба...
І тривога войї не ситтєж:
Іде жова босаїна по жєдї.
І астає проти криши в збої
Мій обсамаїшій сошєм гїш,
Щобі сїлає ти спокїєно, любї
Ти сїлєса і жєбоїш.
І адїлас соїєсть гарматї
Проти підлєстї і обмєл,
І вилєдуть зєпїру на страту
Бєзпєлєдїна моя любєл.
Намїтаїєся зєстїмї сїєлєм,
Вїєстєль рєкопїє зєчїєтїє —
Над тобою трїєпуть крилами
Тїхї-тїхї спокїєїні сїєлє...

1

2

Рисунок Д.4 — Один з перших варіантів верстки

